

Rat na Kosovu Proganja Srbe

Author: [IWPR Balkans](#)

Sve vise je dokaza da je postojala orkestrirana kampanja da se uniste posmrtni ostaci kosovskih Albanaca koje su ubijale Miloseviceve snage

Srbija ne moze pobeci od duhova sa Kosova. To dokazuje poslednje sokantno saznanje stiglo iz lista "Timocka krimi revija".

Jos 6. Aprila 1999. godine, dok je trajalo NATO bombardovanje, u Dunavu, nedaleko od Kladova u istocnoj Srbiji pronadjena je hladnjaca sa oko 50 leseva. Po svemu sudeci, pise list, lesevi su dovezeni sa Kosova, a od tada je to bila drzavna tajna.

Milosevicev rezim radio je sistematski na uklanjanju dokaza pocinjenih zlocina, novi rezim i pravosudje jos ne znaju kako da se sa takvim nasledjem nose. A svedoci zlocina, Srbi, zive u strahu da bi ih osudila sredina, ili im se osvetio onaj protiv koga svedoce.

Vest o hladnjaci prostrujala je nevidjenom brzinom. Nije bilo medija, ni strampanog ni elektronskog, da nije objavio tu informaciju kao dogadjaj dana. Javnost je bila grozena.

Bilo je skromnih pokusaja da se ide dalje u novinarsko istrazivanje. Radio B92 je intervjuisao ronioca Zivojina Djordjevica, koji je hladnjacu tada nasao, kao i novog okruznog javnog tuzioca u Negotinu, Milivoja Srznetica, nadleznog za slucaj.

Ronilac Zivojin Djordjevic, ponovio je isto sto je rekao i za "Timocku krimi reviju":

"Radilo se o 'mercedesovoj' hladnjaci. Na kabini je na albanskom pisalo ime firme iz Peci, koja se bavi preradom i transportom mesa. Imala je pecke registarske tablice."

"Na papucici gasa lezao je oveci kamen. Neko je namerno to stavio i pustio kamion da sleti u vodu... ", procenjuje Djordjevic.

Kada je kamion izvucen na obalu i vrata frigo-sanduka otvorena, kako kaze ovaj sredovecni covek, iz hladnjece su poceli da klize lesevi.

"Mnogo leseva zena, dece i staraca", priseca se on. "Na nekim zenama bile su salvare, neka deca i starci bili su goli."

Kada je hladnjaca otkrivena, slucaj je proglasen drzavnom tajnom. Po nalogu tadasnjeg Ministarstva unutrasnjih poslova Srbije istraga je odmah blokirana.

Novi okruzni javni tuzilac u Negotinu Miroslav Srznetic, nadlezan za ovaj slucaj, kaze da je tadasnji tuzilac Krsta Majstorovic zabranio uvidjaj, jer se vodio instrukcijama koje su stige iz Beograda.

Srzentic kaze da je pitao Majstorovica zasto je zabranjen uvidjaj, a ovaj mu je odgovorio: "Zato sto se nista nije dogodilo".

Sutradan, 7. Aprila 1999. godine, lesevi su pretovareni u hladnjcu sa beogradskim tablicama. Kamion je odvezen na policijski poligon u Petrovo Selo gde je unisten sa 30 kilograma eksploziva.

Tuzilstavo Haskog tribunala vodi svoju istragu o ovom dogadjaju. To nam je potvrdio Dzim Lendej, portparol Sekretarijata i sudskih veca Medjunarodnog krivicnog suda. "Pojednosti, kao sto znate, nisam u mogucnosti da saopstim", dodao je on.

Direktorka beogradskog Fonda za humaniratio pravo, Natasa Kandic, odmah je osudila ovaj evidentan zlocin. Ona smatra da ljudi u ovoj hladnjaci mogu biti na listi onih koji se na Kosovu vode kao nestali i kojih je negde izmedju 1300 do 2000.

Natasa Kandic je saopstila da postoje ozbiljne indicije da su srpske snage bezbednosti, policija i vojska, tokom NATO bombardovanja bile angazovane na uklanjanju dokaza o zlocinima nad kosovskim Albancima.

Prema njenim podacima, u periodu od 24. marta do 12. juna 1999. godine, najmanje 800 tela i ostataka ubijenih kosovskih Albanaca, medju kojima je bilo i staraca, zena i dece, preneti su sa prvobitnih mesta sahranjivanja na tajne lokacije na Kosovu i Srbiji. Dokazi o pocinjenim zlocinima unistavani su spaljivanjem tela ili ponovnim sahranjivanjem.

U noci izmedju 17. i 18. maja 1999. godine otvoreni su grobovi 87 kosovskih Albanaca ubijenih u prvoj polovini maja i sahranjenih na groblju u Djakovici. U saopstenju se kaze i da su posle egzekucije u selu Izbice tela 130 muskaraca izvadjena iz grobnice i prebacena na nepoznato mesto. Slucajevi uklanjanja tela su, izgleda, bili rutina.

Jedan visoki zapadni diplomata, koji je zeleo da ostane anonimian kaze da Tuzilastvo Haskog tribunala poseduje pouzdane informacije da su Srbi iz rudnika Trepca na Kosovu, uklonili sve dokaze o masovnom spaljivanju Albanaca.

Haski itrazitelji, dodaje on, nisu uspeli da pronadju ni jedan dokaz na terenu. "Oni koji znaju za to, ne zele javno da svedoce", dodaje nas sagovornik.

Slicne tvrdnje, koje jos nisu poznate siroj javnosti u Srbiji, izneo je u dokumentarnoj emisiji Americki drzavni radio (ARW) 25. januara ove godine.

U emisiji se tvrdilo da su pripadnici specijalnih jedinica policije Srbije - izvrsavajuci naredjenje "jednog od najblizih Milosevicevih saradnika" - spalili u visokoj peci Kombinata Trepca, u prolece 1999. godine, preko hiljadu i po predhodno pobijenih albanskih civila sa Kosova.

"Cilj je bio da se potpuno uniste ostaci pobijenih, kao da ti ljudi nikad nisu postojali", izjavio je za ARW jedan od ucesnika u operaciji. On se predstavio kao Dusko, bivsi pripadnik specijalne jedinice MUP Srbije. "Unistavana su citava sela, a njihovi stanovnici ubijani".

Prema recima izvesnog Branka, vozaca jednog od kamiona kojima su lesevi prevozeni do Trepce, samo iz Izbice u Kombinat Trepca dopremljeni su posmrtni ostaci oko 120 ljudi, zena i dece. Lesevi su prvo ubacivani u mesalice za drobljenje rude, a zatim pokretnom trakom prebacivani u visoke peci.

"Bile su to stravicne scene", kaze Branko. "Izgledalo je kao pokretna traka u nekoj fabrici, samo sa leseovima."

Dvojica sagovornika ARW-a nisu, medjutim, bila spremna da o ovom dogadjaju posvedoce i istraziteljima Haskog tribunala.

Kako se nova vlast bori sa prilivom slicnih informacija?

Vojska Jugoslavije je protiv 245 svojih pripadnika pokrenla krivicni postupak. Protiv 183 podigla je optuznice zbog krivicnih dela pocinjenih od 1. marta 1998. do 26. juna 1999. godine. Kako saznajemo, pomenute tuzbe nemaju nikakve veze sa Trepcom. Jos manje sa peckom hladnjacom pronadjenom na dnu Dunava.

Detalji postupaka nisu poznati, kao ni imena optuzenih. Neki izrazavaju sumnju da ce do procesa zaista doći, verujuci da je rec o zavaravanju javnosti da se nesto po tom pitanju radi.

Posto su mediji preneli informaciju o hladnjaci, ocekivalo se da se oglase zvanicnici i sudstvo. Ministar pravde Vladan Batic i ministar policije Dusan Mihajlovic nisu zeledi da komentarisu ovaj dogadjaj. Tako je ostalo do danas.

Savezni ministar policije, Zoran Zivkovic izjavio je 7. maja u radio emisiji B92 da savezni MUP ne vodi istrazne radnje, te da slucaj nije u njegovoj nadleznosti.

Najzad, srpsko Ministarstvo unutrasnjih poslova je saopstilo da je 7. maja formiralo specijalnu jedinicu koja bi trebala da ispita citav slucaj. Nije receno ni koliko ljudi je u toj jedinici, ni koje ce konkretno korake preduzeti.

"Vlasti u Srbiji su obavezne da pokrenu istragu o utvrdjivanju cinjenica o uklanjanju dokaza o zlocinima", kategoricna je Natasa Kandic.

Ali, za otvoreno sudjenje je potrebna i otvorena klima u drustvu. Svedoci, za sada cute.

Dvadesetogodisnji Marko M. danas radi kao barmen u jednom omanjem restoranu u Kragujevcu, u centralnoj Srbiji. U periodu ratnih sukoba na Kosovu, tokom 1998. i 1999. godine, bio je pripadnik redovnih jedinica Vojske Jugoslavije. Njegova ceta bila je stacionirana na jugoslovensko-albanskoj granici, na karauli Kosare.

"Cuvali smo nasu granicu od albanskih teorista. Nazalost, bilo je i onih koji su svoj bes iskaljivali i na neduznim civilima", priseca se ovaj mladac.

Markov drug iz cete, potresen zbog pogibije druga, osvetnicki je jednu Albanku bacio u bunar zajedno sa bombom i tako je ubio.

Marko, kao i vecina ljudi koja je mobilisana i odvedena u rat na Kosovo, smatra da u Srbiji jos nije doslo vreme za javna svedocenja. "Plasim se, jer ne verujem u pravosudje, niti u iskrenost ove vlasti".

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable
Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/rat-na-kosovu-proganja-srbe>